

Sag C-691/21**Sammendrag af anmodning om præjudiciel afgørelse i henhold til artikel 98, stk. 1, i Domstolens procesreglement****Dato for indlevering:**

18. november 2021

Forelæggende ret:

Cour de cassation (Frankrig)

Afgørelse af:

10. november 2021

Kassationsappellanter:

Cafpi SA

Aviva assurances SA

Kassationsindstævnt:

Enedis SA

1 Tvistens baggrund og de faktiske omstændigheder:

- 1 Den 28. juli 2010 viste elektriske apparater fra et agentur under selskabet Cafpi tegn på forstyrrelser, der skyldtes en overspænding som følge af et brud på det neutrale kredsløb inden for elektricitetsdistributionssystemet.
- 2 Selskabet Cafpi og dets forsikringsselskab, selskabet Aviva assurances, var af den opfattelse, at operatøren af elektricitetsdistributionssystemet, selskabet Enedi, var ansvarligt, og anlagde i denne forbindelse sag mod selskabet med påstand om betaling af erstatning for den indtrådte skade.
- 3 Selskabet Enedis gjorde gældende, at det kun er reglerne om produktansvar, der finder anvendelse (artikel 1245 til 1245-17 i Code civil (civillovbogen)), herunder den treårige forældelsesfrist (artikel 1245-16 i Code civil), som selskabet har påberåbt sig i det af Cafpi SA og Aviva assurances anlagte erstatningssøgsmål.
- 4 Ved dom af 6. juli 2018 fastslog retten, at artikel 1245 ff. i Code civil ikke fandt anvendelse, men frifandt sagsøgte med hensyn til realiteten.

- 5 Ved dom af 6. februar 2020 ophævede cour d’appel de Versailles (appeldomstolen i Versailles, Frankrig) ovennævnte dom. Cour d’appel de Versailles (appeldomstolen i Versailles) fastslog for det første, at inden for produktansvarsordningen er den ansvarlige producent bl.a. fabrikanten af et færdigt produkt. Ifølge Cour d’appel de Versailles (appeldomstolen i Versailles) er det færdige produkt det, der er klart til at blive distribueret. I det foreliggende tilfælde er den elektricitet, der produceres af bl.a. selskabet Électricité de France, ikke et færdigt produkt, idet der er tale om højspændingselektricitet, som derfor ikke er egnet til forbrug. Det er selskabet Enedis, der foretager omdannelsen med henblik på at kunne distribuere elektriciteten til den endelige forbruger. Cour d’appel de Versailles (appeldomstolen i Versailles) udledte heraf, at det var selskabet Enedis, som var fabrikant af det færdige produkt, der skal distribueres til forbrugeren, således at selskabet har egenskab af producent. Cour d’appel de Versailles (appeldomstolen i Versailles) fastslog derfor, at produktansvarsordningen fandt anvendelse, og at det af selskaberne Cafpi og Aviva anlagte søgsmål ikke kunne antages til realitetsbehandling på grund af forældelse.
- 6 Selskaberne Cafpi og Aviva har iværksat kassationsanke til prøvelse af denne dom. De har gjort gældende, at appeldomstolen ved at fastslå, at Enedis har egenskab af producent, har tilsidesat artikel 1245-2 og 1245-5 i Code civil, som gennemfører direktiv 85/374/EØF om produktansvar.

2. Relevante retsfor skrifter:

Rådets direktiv 85/374/EØF af 25. juli 1985 om tilnærmelse af medlemsstaternes administrativt eller ved lov fastsatte bestemmelser om produktansvar, som ændret ved Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 1999/34/EF af 10. maj 1999

- 7 Artikel 1 bestemmer følgende:
- »En producent er ansvarlig for skade, der forårsages af en defekt ved hans produkt.«
- 8 Artikel 2 bestemmer som følger:
- »Ved anvendelsen af dette direktiv forstås ved udtrykket »produkt« enhver løsøregenstand, selv om genstanden indgår som en bestanddel i en anden løsøregenstand eller i en fast ejendom. Udtrykket »produkt« omfatter tillige elektricitet.«
- 9 Artikel 3 bestemmer i den relevante del som følger:
- »1. Ved »producent« forstås fabrikanten af et færdigt produkt [...]«

Code civil français (den franske civillovbog)

- 10 Artikel 1245-1 til 1245-17 i Code civil indeholder de bestemmelser, der gennemfører direktiv 85/374/EØF.

3. Parternes anbringender:

1. *Selskaberne Cafpi og Aviva*

- 11 Selskaberne Cafpi og Aviva har gjort gældende, at Enedis er en distributør af energi og ikke en producent. De har anført, at selskabet Enedis er operatør af elektricitetsdistributionssystemet, som det driver og vedligeholder, og kun har ansvaret for distributionen af den elektricitet, der produceres af forskellige producenter, og navnlig af selskabet Électricité de France. De har gjort gældende, at adskillelsen af produktions- og distributionsaktiviteterne blev pålagt ved direktiv 96/92/EF af 19. december 1996 om fælles regler for det indre marked for elektricitet og derefter ved direktiv 2003/54/EF af 26. juni 2003 om fælles regler for det indre marked for elektricitet og om ophævelse af direktiv 96/92/EF.
- 12 Enedis er i sin egenskab af operatør af elektricitetssystemet ansvarlig for at transmittere og distribuere elektricitet fra producenten heraf, og selskabets eneste indgriben i spændingen af den transmitterede energi bevirker ikke, at dette selskab herved opnår egenskab af fabrikant af et færdigt produkt, nemlig den distribuerede elektricitet, som er forskellig fra den elektricitet, der således leveres til dette selskab.
- 13 Selskaberne Cafpi og Aviva har fremhævet, at elektricitet, når den først er produceret, faktisk kan forbruges, uanset dens spænding, forudsat at det system, der modtager den, er egnet til at bære en sådan spænding. De har gjort gældende, at den omstændighed, at operatøren af elektricitetssystemet griber ind i den transmitterede elektricitets spændingsniveau, ikke er tilstrækkelig til at give denne operatør egenskab af producent af et nyt særskilt produkt, eftersom en hvilken som helst forbruger kan anvende transformatorer for at få apparater med lav spænding til at fungere.

2. *Selskabet Enedis*

- 14 Selskabet Enedis har gjort gældende, at inden for produktansvarsordningen er begrebet producent et selvstændigt begreb, der er uafhængigt af begrebet energiproducent som omhandlet i lovgivningen om det europæiske energimarked.
- 15 Inden for produktansvarsordningen er producenten den, der udbyder et produkt, der er egnet til at blive anvendt eller forbrugt, til offentligheden. Elektricitet produceret i kraftværker med meget høj eller høj spænding er uegnet til forbrug, og det er distributionssystemoperatørens omdannelse til mellem- eller lavspændingselektricitet, der gør det muligt for elektricitet at blive til et produkt,

der er egnet til at blive anvendt eller forbrugt af kunderne. Det følger heraf, at elektricitet, der således omdannes af distributionssystemoperatøren, udgør det færdige produkt, som denne er producent af.

4. Cour de cassations bedømmelse:

- 16 Kassationsanken rejser spørgsmålet om, hvorvidt en distributionssystemoperatør, der ændrer spændingen på elektricitet med henblik på distributionen heraf til den endelige forbruger, skal anses for en »producent« af elektricitet som omhandlet i direktiv 85/374/EØF.
- 17 Avocat général (generaladvokat) har anført, at appeldomstolens dom skal ophæves. Avocat général (generaladvokat) har anført, at kvalificeringen af selskabet Enedis som producent er i strid med de grundlæggende principper for tilrettelæggelse af elektricitetssektoren, således som den fremgår af de forskellige direktiver om det indre marked for elektricitet. Avocat général (generaladvokat) har tilføjet, at en anerkendelse af, at selskabet Enedis, der ikke er producent af elektricitet i henhold til Code de l'énergie (energilooven) og direktiverne om det indre marked for elektricitet, har denne egenskab som omhandlet i Code Civil og direktiv 85/374/EØF, som Code civil gennemfører, ikke er forenelig med lovens krav om klarhed og forståelighed. Avocat général (generaladvokat) har ligeledes anført, at appeldomstolens analyse fører til, at der sondres mellem to forskellige kategorier af elektricitet, nemlig elektricitet som »råmateriale« produceret og transmitteret af transmissionssystemerne, og elektricitet som »det færdige produkt«, der distribueres via distributionssystemet, mens artikel 1245-2 i Code civil, som bestemmer, at elektricitet er et produkt, ikke foretager nogen sondring. Avocat général (generaladvokat) har endelig fremhævet, at denne analyse er i strid med realiteten i kontraktforholdet og det økonomiske forhold mellem de forskellige aktører i sektoren, eftersom distributionssystemoperatøren ikke kan producere elektricitet fra et råmateriale, som denne ikke har købt, og dernæst fordi denne ikke sælger denne elektricitet, eftersom det er forbrugeren, som køber elektricitet af leverandøren.
- 18 De franske domstole, som har truffet afgørelse med hensyn til realiteten i sager om erstatningsansvar mod Enedis som følge af elektriske overspændinger, har valgt forskellige løsninger for så vidt angår den anvendelige ansvarsordning.
- 19 Domstolene i andre EU-medlemsstater har udtalt sig til fordel for kvalificeringen som producent. Bundesgerichtshof (forbundsdomstol, Tyskland) har således fastslået, at operatøren af distributionssystemet skal anses for en producent, når denne i væsentlig grad ændrer elektricitetsproduktet ved at ændre dets spænding med henblik på den endelige forbrugers anvendelse heraf (dom af 25.2.2014, VI-ZR 144/13, præmis 12-17).
- 20 En sådan fortolkning gør sig imidlertid ikke gældende med den fornødne klarhed, og det er ikke sikkert, at den er anlagt af alle domstole i Den Europæiske Union. Denne kvalificering som producent, der tildeles en operatør af et

elektricitetsdistributionssystem, kan således ikke være forenelig med direktiverne om det europæiske elektricitetsmarked, navnlig direktiv 96/92/EF af 19. december 1996 om fælles regler for det indre marked for elektricitet, direktiv 2003/54/EF af 26. juni 2003 om fælles regler for det indre marked for elektricitet og om ophævelse af direktiv 96/92/EF og direktiv 2009/72/EF af 13. juli 2009 om fælles regler for det indre marked for elektricitet og om ophævelse af direktiv 2003/54/EF. Disse direktiver har således opstillet krav om, at operatører af transmissions- og distributionssystemer skal være uafhængige i forhold til virksomhed i form af produktion eller levering af elektricitet, der er åben for konkurrence. Det var i henhold til denne lovgivning, at der i Frankrig ved lov nr. 2004-803 af 9. august 2004 blev opstillet krav om opdeling af Électricité de France-koncernen og oprettelse af et nyt selskab med henblik på at drive det offentlige distributionssystem, selskabet ERDF (Électricité Réseau Distribution France), nu Enedis, oprettet den 1. januar 2008.

- 21 Spørgsmålet opstår derfor, om distributionssystemoperatøren kan anses for en »producent« i den forstand, hvori udtrykket er anvendt i artikel 3 i direktiv 85/374/EØF, når denne operatør griber ind i spændingen af den elektricitet, der leveres af producenten med henblik på at distribuere den til den endelige forbruger. Med dette spørgsmål skal det afgøres, om begrebet »producent« af elektricitet som omhandlet i dette direktivs artikel 3 skal fortolkes selvstændigt i forhold til begrebet producent og leverandør af elektricitet som omhandlet i direktiverne om det indre marked for elektricitet.
- 22 Spørgsmålet skal derfor forelægges Den Europæiske Unions Domstol.

5. Det præjudicielle spørgsmål:

- 23 Cour de cassation har derfor forelagt det følgende spørgsmål:

»Skal artikel 2 og artikel 3, stk. 1, i Rådets direktiv 85/374/EØF af 25. juli 1985 om tilnærmelse af medlemsstaternes administrativt eller ved lov fastsatte bestemmelser om produktansvar fortolkes således, at operatøren af et elektricitetsdistributionssystem kan anses for »producent«, når denne operatør ændrer spændingsniveauet af elektriciteten fra leverandøren med henblik på distributionen heraf til den endelige kunde?«